



## RESSÒ DE LA PARAULA

# Les llàgrimes del germà



**F**a quinze dies es va publicar la nova Carta Encíclica del papa Francesc, titulada *Germans tots*. Com se sap, mitjançant aquesta carta el Papa fa una crida a viure en concret i realment la fraternitat universal, un missatge tant més urgent com més s'estén la crisi i el sofriment, aferrissant-se sobretot en els pobres i necessitats.

Aquesta crida, naturalment, no és nova. Ressona en el nostre món occidental i en l'Orient Mitjà des de fa dos mil anys, amb l'inici del cristianisme. En altres parts del món, més o menys clarament, mitjançant algunes religions. Es va fer patent en l'àmbit cultural i polític fa dos segles i mig amb l'arribada de la Il·lustració i la modernitat en general.

Tot i així, som molt lluny de viure la fraternitat universal. La carta del Papa comença constatant els grans buits i negacions pràctiques de la fraternitat en les nostres vides concretes i en el terreny de les relacions internacionals. Cadascun podria aportar exemples clars de manca de fraternitat.

Dues observacions evidencien la gravetat d'aquesta manca de fraternitat. En primer lloc, que subratllem l'immens adjectiu d'«universal». La fraternitat oberta absolutament a tots és la més difícil. Perquè és relativament fàcil sentir-se germà de qui comparteix llaços de sang, de paisanatge, de gustos i aficions, d'idees i cultura... És molt més difícil tractar com a germà a qui apareix com a distant o estrany. En segon lloc, que tot canvia quan precisament «l'altre», de qui soc cridat a sentir-me com a germà, sofreix. Llavors l'exigència de fraternitat es fa més apressant.



En tot cas, aquesta és la gran qüestió: què tinc a veure amb l'altre, sigui qui sigui? Més concretament: què tinc a veure jo amb les llàgrimes del meu germà?

És la gran pregunta que va sonar al començament de la nostra història, o millor, de la història dels nostres conflictes: «Digué Déu a Caïn: On és el teu germà Abel? No ho sé, respongué. Soc jo potser el guardià del meu germà?» (*Gn 4,9*). Caïn va voler escapar-se'n, negant qualsevol deure de fraternitat.

Algú dirà que aquesta pregunta «on és el teu germà» s'entén en la narració bíblica, ja que Déu sembla posar en evidència la responsabilitat criminal de Caïn. Però ¿tindria sentit aquesta pregunta en boca de Déu dirigida avui a cadascun de nosaltres, per exemple en la situació de la present crisi?

Responguem a aquesta qüestió amb sinceritat i honradesa.

D'una banda, si analitzem les cadenes de causes i efectes que lliguen la nostra convivència so-

cial, qui podrà dir que no té absolutament res a veure amb la crisi i el sofriment dels altres?; qui es podrà considerar lliure de responsabilitat, quan les nostres faltes no sols són per accions, sinó també per omissions?...

D'altra banda, tot és més clar, si apliquem criteris evangèlics per a valorar les nostres vides. Déu Pare de Jesucrist mai no ens veu com a individus aïllats, sinó sempre com a vinculats per llaços de fraternitat, precisament perquè Ell és el nostre Pare i d'Ell heretem la capacitat d'estimar com Ell ens estima.

Les llàgrimes del germà, que Déu mateix comparteix en Jesucrist, també, en Jesucrist són nostres! Han de ser nostres, perquè estem vinculats amb llaços, que neixen de les mans de Déu i s'activen amb la nostra voluntat d'estimar responsablement.

† **Agustí Cortés Soriano**  
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat



## APUNTS PER A L'ANÀLISI

# Sant Francesc ens hi ajudi!

**F**a unes setmanes, la celebració dominical coincidí amb la festa de sant Francesc d'Assís. Sant amb una devoció arrelada de sempre i que contemporàniament ha guanyat actualitat amb temes com la pau entre les persones i els pobles, la diversitat de creences, el respecte per la natura i tot el que hi habita, la consideració per la casa comuna... l'amor a tota la Creació, a totes les criatures.

En la celebració de l'eucaristia dominical, que coincidia amb aquesta festa, es reuniren la diversitat de problemàtiques que vivim actualment, en una pregària dels fidels agombolada per la figura, els fets i les paraules del sant d'Assís. Deia així: «Senyor Jesús! Tu que coneixes el nostre cor i el nostre esperit, saps llegir com ningú els nostres sentiments i estats d'ànim,

que estan passant dies de tristesa i desolació, de boires i desànims de tota mena. No sabem trobar els camins de l'entesa política i social; i a les preocupacions pels episodis de la pandèmia, encara no ben resoltos, amb tot el reguitzell d'inquietuds familiars, escolars i universitàries, laborals, econòmiques i sanitàries, hi hem d'afegir aquest clima d'inquietud i desavinences històriques, de violència interna i externa als carrers i fòrums polítics, de justícies reclamades.»

Una contextualització que, en to de petició, acaba fent recurs a una de les pregàries del sant: «Per això, coincidint avui amb la festivitat de sant Francesc, volem recordar i assumir alguns dels desitjos que ell portava en el seu esperit: "Fes-nos, Senyor, ins-

truments de la teva pau. Que on hi hagi odi, hi posem amor; on hi hagi ofenses, hi posem perdó; on hi hagi discòrdia, hi posem la veritat; on hi hagi desesperació, hi posem esperança; on hi hagi tristesa, hi posem joia". Formulada la petició, el lector invocà: «Preguem el Senyor», a la qual correspongué la comunitat aplegada entorn l'altar dient a una veu: «Us ho demanem, Senyor!». «Finalment, germans, interseu-vos per tot allò que és autèntic, respectable, just, pur, amable, lloable, tot allò que sigui virtuós i digne d'elogi. Poseu en pràctica allò que de mi heu après i rebut, vist i sentit. I el Déu de la pau serà amb vosaltres» (*F1 4,8-9*). Que sant Francesc ens hi ajudi!

**Enric Puig Jofra, SJ**

## ECO DE LA PALABRA

## Las lágrimas del hermano

**H**ace quince días se publicó la nueva Carta Encíclica del papa Francisco, titulada *Hermanos todos*. Como es sabido, mediante esta carta el Papa hace una llamada a vivir en concreto y realmente la fraternidad universal, un mensaje tanto más urgente cuanto más se extiende la crisis y el sufrimiento, cebándose sobre todo en los pobres y necesitados.

Esta llamada a la fraternidad, naturalmente, no es nueva. Resuena en nuestro mundo occidental y en el medio oriente desde hace dos mil años, con el inicio del cristianismo. En otras partes del mundo, más o menos claramente, de la mano de algunas religiones. Adquirió carta de naturaleza en el ámbito cultural y político hace dos siglos y medio con la llegada de la Ilustración y la modernidad en general.

Sin embargo, estamos muy lejos de vivir la fraternidad universal. La carta del Papa comienza constataando los grandes vacíos y negaciones prácticas de la fraternidad en nuestras vidas concretas y en el terreno de las relaciones internacionales. Cada uno podría aportar ejemplos claros de falta de auténtica hermandad.

Dos observaciones evidencian la gravedad de esta falta. En primer lugar, que subrayamos el tremendo adjetivo de «universal». La fraternidad abierta absolutamente a todos es la más difícil. Porque es relativamente fácil sentirse hermano de quien comparte lazos de sangre, de paisanaje, de gustos y aficiones, de ideas y cultura... Es mucho más difícil tratar como hermano al que aparece como distante o extraño. En segundo lugar, que todo cambia cuando precisamente «el otro», de quien soy llamado a sentirme como hermano, sufre. Entonces la exigencia de fraternidad se hace más apremiante.

En todo caso, esta es la gran cuestión: ¿qué tengo que ver con el otro, cualquiera que sea? Más concretamente: ¿qué tengo que ver yo con las lágrimas de mi hermano?

Es la gran pregunta que sonó al comienzo de nuestra historia, o mejor, de la historia de nuestros conflictos: «Dijo Dios a Caín, ¿dónde está tu hermano? No sé, respondió. ¿Soy yo acaso el guardián de mi hermano?» (Gn 4,9). Caín quiso escapar, negando cualquier deber de fraternidad.

Alguien dirá que esta pregunta «¿dónde está tu hermano?» se entiende en la narración bíblica, ya que Dios parece poner en evidencia la responsabilidad criminal de Caín. Pero ¿tendría sentido esta pregunta en boca de Dios dirigida hoy a cada uno de nosotros, por ejemplo en la situación de la presente crisis?

Respondamos a esta cuestión con sinceridad y honradez.

Por un lado, si analizamos las cadenas de causas y efectos que ligan nuestra convivencia social, ¿quién podrá decir que no tiene absolutamente nada que ver con la crisis y el sufrimiento de los demás? ¿quién se podrá considerar libre de responsabilidad, cuando nuestras faltas no sólo son por acciones, sino también por omisiones?...

Por otro lado, todo está más claro, si aplicamos criterios evangélicos para valorar nuestras vidas. Dios Padre de Jesucristo nunca nos ve como individuos aislados, sino siempre como vinculados por lazos de fraternidad, precisamente porque Él es nuestro Padre y de Él heredamos la capacidad de amar como Él nos ama.

Las lágrimas del hermano, que Dios mismo comparte en Jesucristo, ¡también, en Jesucristo son nuestras! Han de ser nuestras, porque estamos vinculados con lazos, que nacen de las manos de Dios y se activan con nuestra voluntad de amar responsablemente.

† Agustí Cortés Soriano  
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

## Reunió dels bisbes de la Tarraconense i inici de curs a l'AUSP

**E**l dia 8 d'octubre a la tarda es van reunir els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense al Seminari Conciliar de Barcelona, amb una salutació inicial del bisbe auxiliar electe de Barcelona, Mons. Xavier Vilanova, nomenat el dimarts d'aquella mateixa setmana.

Els bisbes van tractar diversos temes com ara el treball realitzat per la Fundació Pere Tarrés aquest estiu i els reptes de futur de l'educació en el temps lliure, amb la presència dels Srs. Josep Oriol Pujol i Xavier Nus. També van rebre informació detallada sobre el moment de l'ensenyament concertat a Catalunya per part del P. Enric Puig s.j., director de l'Escola Cristiana de Catalunya.

L'endemà, divendres 9, van poder assistir a la inauguració oficial del curs a l'Ateneu Universitari Sant Pacià, a l'aula magna del mateix Seminari Conciliar. El 2020-2021 serà un curs marcat encara pels

efectes de la pandèmia. Un d'ells, que es va valorar molt positivament, va ser la posada en marxa del programa «L'Ateneu a casa», que es va activar en només tres dies, des del moment en què es va decretar el confinament. Aquesta eina continuarà sent molt vàlida en els temps encara incerts del nou curs.

Per altra part, també es va recordar la constitució d'una nova realitat acadèmica, al costat de les tres facultats ja existents: l'Institut de Litúrgia *ad instar Facultatis* (ILF). Una altra recent novetat és la constitució del Centre Internacional d'Estudis Avançats «Antoni Gaudí i els seus col·laboradors», adscrit a la Facultat Antoni Gaudí, per part de la Congregació per a l'Educació Catòlica. A més, en el curs 2020-2021 inicia el seu camí l'Escola de Llengües Antiques que dirigirà el Dr. Joan-Ramon Marín, i oferirà la possibilitat d'estudiar hebreu, grec, llatí, arameu, copte, siríac i egipci antic.

## Nou rellotge al campanar de Torrelles

**E**ncara que fa un parell de mesos, volem recordar la inauguració i benedicció del nou rellotge del campanar de l'església de Sant Genís, de Torrelles de Foix.

Va tenir lloc durant la missa solemne de festa major, el 25 d'agost passat, presidida pel bisbe de Girona i fill del poble, Mons. Francesc Pardo.

Abans hi va haver uns parlaments del regidor de patrimoni cultural de l'Ajuntament de Torrelles de Foix, el Sr. Albert Parellada, en què va



fer una exposició de la història del rellotge del campanar; tot seguit, Mn. Genís Sans, diaca encarregat de la parròquia, va agrair els donatius rebuts dels veïns del poble i de diferents empreses i l'ajut i l'aportació econòmica de l'Ajuntament de Torrelles de Foix, tot ressaltant la importància d'aquesta col·laboració per mantenir i conservar l'església de Sant Genís, que és tant un lloc de culte com un edifici singular, patrimoni arquitectònic i cultural del poble.

## FE D'ERRATES

**A**l *Full Dominical* de l'11 d'octubre s'han publicat dues informacions, amb detalls erronis, bé per equivocació nostra, bé perquè han canviat en el decurs del temps. Disculpeu les inconveniències generades:

• **Nomenament parroquial al Prat de Llobregat.** El relleu es fa efectiu avui 25 d'octubre a les 11.30 hores, a la Parròquia de Sant Cosme i Sant Damià, en l'Eucaristia presidida pel vicari general, Josep M. Domingo, i no pel bisbe Agustí, com es deia.

• **Funeral per Mn. Josep Cortada.** Va tenir lloc diumenge 18 d'octubre, a les 17 hores, a la Basílica de Santa Maria de Vilafranca del Penedès, i no al recinte exterior de la Parròquia de Sant Genís, de Pacs del Penedès, com s'havia previst.

## TWITTER DEL PAPA FRANCESC



**@Pontifex:** «Amb el signe de la multiplicació dels pans (Mt 14,13-21), Jesús vol educar els seus amics d'ahir i d'avui en la lògica de Déu: la lògica del fer-se càrrec de l'altre» (2 d'agost).

**@Pontifex:** «Mantinguem sempre la mirada fixa en el Rostre resplendent de Déu, que contemplem en Crist transfigurat sobre el mont Tabor: Ell és la llum que il·lumina els esdeveniments de cada dia» (9 d'agost).

**@Pontifex:** «Els homes i les dones de pregària porten en els seus rostres centelleigs de llum: perquè fins i tot en els dies més foscos el sol mai no deixa d'il·luminar-nos» (9 d'agost).

**@Pontifex:** «Tots necessitem el Pare que ens allarga la mà. Pregar-li, invocar-lo, no és una il·lusió; la il·lusió és pensar que en podem prescindir! La pregària és l'ànima de l'esperança» (9 d'agost).



# «Volem viure servint»

Ordenació diaconal de Xavier Montané i Samuel Gutiérrez

La família natural i la família cristiana van celebrar-ho amb goig el passat 11 d'octubre, a les 18 h, a la Catedral de Sant Llorenç. No són les primeres ordenacions en temps de pandèmia, però per a l'Església de Sant Feliu de Llobregat sí. Per això, rere les mascaretes dels assistents, dels concelebrants i dels nous diaques, Xavier i Samuel, els somriures amagats eren signe de la gran joia compartida per tothom. I a la vista, els ulls, que ho havien d'expressar tot, en general, lluminosos, i en algun rostre, plorosos d'emoció.

Han estat estranyes les circumstàncies: amb aforament limitat i assistència amb invitació, i també amb retransmissió en directe per YouTube, primera experiència des de la catedral, amb algunes deficiències tècniques i de connexió, però que ha permès a altres persones de participar simultàniament a l'acte.

La litúrgia va acompanyar per celebrar amb tota l'efusió la festa de la comunitat cristiana que rep aquest nou do: el cor format pels seminaristes, acompanyats d'orgue i trompeta; els diversos ritus, des de la pregària cantada de les lletanies, a la imposició de les mans per part del bisbe Agustí, a les promeses dels nous diaques, a la seva vestició, amb l'estola i la dalmàtica, signe visible dels nous diaques. Les abraçades d'acollida i felicitació del bisbe Agustí i, sobretot, dels altres diaques,



més aviat contingudes, substituïen en certa manera l'espontaneïtat del moment per gestos més sobris.

Les paraules d'agraïment dels nous diaques al final de la celebració acaben així: «No volem ser servits, volem viure servint. Hem vingut a rentar-vos els peus, i us demanem la vostra pregària perquè ens puguem mantenir fidels a la missió en-

comenada de servir humilment al poble de Déu». I quan demanem al Xavier i al Samuel resumir en poques paraules la vivència de l'ordenació diuen: **agraïment, servei, alegria.**

Des de les pàgines del *Full Dominical* del 4 d'octubre vam conèixer, una mica més, el testimoni del Samuel; avui és el ja diaca Xavier qui comparteix la seva experiència:



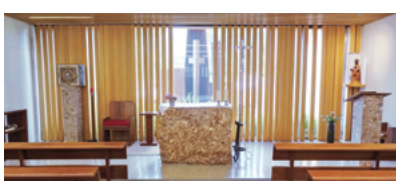
«Aquests darrers mesos abans de l'ordenació he pres consciència de dos fets importants: que la comunitat em converteix i la comunitat em salva. En ella m'he sentit acollit, estimat, i reconegut per la meua vocació. He pogut acabar de discernir, agafar ganes, il·lusió. I això s'ha donat en la comunitat perquè la gent ha estat instrument de Déu, perquè he reconegut la crida en ells, és a dir, m'he sentit cridat per ells a servir: és aquí on reconec la crida i la vocació, la voluntat de Déu, el que Ell vol de mi.

«La comunitat ha pres noms diferents, al llarg del temps: Primer, Sant Pere i Sant Pau, del Prat de Llobregat, la meua parròquia d'origen. Sempre hi he estat, amb diferents intensitats: Els meus pares m'hi portaven. L'Esplai va ser la porta d'entrada i allà va créixer la meua fe. La catequesi em va formar. Els grups de joves que vam iniciar van ser com un regal, i l'Eucaristia dels diumenges al vespre, l'aliment per la setmana.

I després, Sant Antoni Abat i Santa Maria de la Geltrú, a Vilanova i la Geltrú. I ara, Piera, Ca n'Aguilera, el Bedorc, Els Hostalets de Pierola, Vallbona d'Anoia i La Llacuna.

«Una imatge que m'agrada: La comunitat, com el pa, es parteix i reparteix. Ens alimentem de la comunitat, com ho fem amb el pa, per ser comunitat i sortir a servir als altres. La meua vocació té molt d'això: jo vull ser comunitat, i dins la comunitat servir, ara com a diaca. A la comunitat hi ha diversos serveis, un parteix el pa, un altre el reparteix. Per mi, el gest de repartir el pa és símbol del ministeri diaconal, aquesta vocació de servei a la comunitat i al món que vull que sigui la meua vida.»

## AGENDA



► **Pregària vocacional.** Reprèn la iniciativa de la pregària vocacional mensual a la capella de la Casa de l'Església, cada darrer dijous de mes. En aquest cas, el 29 octubre, a les 19 h.

## LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

**26. ■ Dilluns** (lit. hores: 2a setm.) [Ef 4,32-5,8 / Sl 1 / Lc 13,10-17]. Sants Lucià i Marcià, mrs. de Nicomèdia venerats a Vic; sant Rústic, bisbe de Narbona; sant Viril, abat de Leyre (Navarra); sant Evarist, papa (grec, 97-105) i mr.

**27. ■ Dimarts** [Ef 5,21-33 / Sl 127 / Lc 13,18-21]. Sant Florenci, mr.; sant Gaudiós, bisbe.

**28. ■ Dimecres** [Ef 2,19-22 / Sl 18 / Lc 6,12-19]. Sant Simó (el Zela-

dor) de Canà de Galilea, i sant Judes, anomenat també Tadeu (invocat en les causes difícils), apòstols; sant Silví, ermità; santa Ciril·la, vg. i mr.

**29. ■ Dijous** [Ef 6,10-20 / Sl 143 / Lc 13,31-35]. Sant Narcís, bisbe i mr. (s. IV), patró de Girona (1387); santa Eusèbia, vg. i mr.; beat Miquel Rua, prev. salesià.

**30. ■ Divendres** [Fl 1,1-11 / Sl 110 / Lc 14,1-6]. Sant Marcel, centuri romà, i els seus fills Claudi, Rupert

i Victori, mrs.; santa Eutròpia, mr.; santa Zenòbia, mr.

**31. ■ Dissabte** [Fl 1,18b-26 / Sl 41 / Lc 14,1.7-11]. Sant Alfons (Alonso) Rodríguez, rel. jesuïta castellà, mort a Palma de Mallorca; sant Quintí, mr.; santa Lucil·la, vg. i mr.

### NOVEMBRE

**1. □ Diumenge vinent**, Tots Sants (lit. hores: de la Solemnitat). [Ap 7,2-4. 9-14 / Sl 23 / 1Jo 3,1-3 / Mt 5,1-12a].

# Diuenge XXX de durant l'any (A)

## COMENTARI

### No maltractis els immigrants, les viudes, els orfes...



Probablement hi ha molts cristians preocupats per complir tots els preceptes; sens dubte no arriben a fer com els fariseus que parlaven de 613 regles o disposicions però es plantegen la fidelitat a tot un munt de normes. Jesús a l'evangeli simplifica enormement tots els manaments. A la pregunta sobre *quin és el manament més gran de la Llei*, Jesús contesta: *Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix*. Per tant, el manament més important és doble: amor a Déu i amor als germans. Tan clar com això. Hauríem d'aprofundir en aquestes paraules de Jesús i no complicar-nos tant la vida buscant preceptes i més preceptes. Ara bé, aquest amor s'ha de concretar en uns fets determinats. No és un voluntarisme o un nominalisme, no són només paraules. Per això la primera lectura diu: *No maltractis ni oprimeixis els immigrants. No maltractis cap viuda ni cap orfe. Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com penyora el mantell d'algú, torna-li abans no es pongui el sol*. L'atenció es troba centrada totalment en els altres, en els seus drets no en els meus; i aquests altres són, sobretot, immigrants, pobres, orfes, viudes; és a dir gent molt vulnerable (com diem avui dia). I estimar aquestes persones no és còmode, no és fàcil però és l'únic camí perquè el nostre amor sigui real i autèntic. I així hem d'entendre les paraules de Jesús. Déu diu també en aquesta lectura (per dues vegades): *Si ell [el pobre, l'immigrant, l'orfe, la viuda] aixeca a mi el seu clam, jo l'escoltaré perquè soc compassiu*. Déu estima els pobres; l'amor a Déu ens porta a estimar els més necessitats. Dels cristians de Tessalònica pot dir Pau: *Heu imitat el nostre exemple i el del Senyor; heu estat un model per a tots els cristians de Macedònia i d'Acaia*. Tant de bo poguessin dir de tots els cristians que som un model d'amor als pobres i als immigrants.

#### ▶ Lectura del llibre de l'Èxode (Ex 22,20-26)

El Senyor diu: «No maltractis ni oprimeixis els immigrants, que també vosaltres vau ser immigrants al país d'Egipte. No maltractis cap viuda ni cap orfe: Si els maltractes i alcen a mi el seu clam, jo l'escoltaré i, encès d'indignació, us mataré amb l'espasa: les vostres dones quedaran viudes, i orfes els vostres fills. Si prestes diners a algú del meu poble, als pobres que viuen amb tu, no facis com els usurers: no li exigeixis els interessos. Si et quedes com a penyora el mantell d'algú, torna-l'hi abans no es pongui el sol. És tot el que té per abrigar-se, el mantell que l'embolcalla. Amb què dormiria? Si ell alçava a mi el seu clam, jo l'escoltaria, perquè soc compassiu.»

#### ▶ Salm responsorial (17)

R. *Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu.*

Us estimo, Senyor, / vós m'enfortiu, / roca i muralla que em deslliura. R.

Déu meu, penyal on m'emparo, / escut i força que em salva. / Rodejat d'adversaris delirants, / clamo al Senyor, / crido auxili d'entre els enemics. R.

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. / Beneïxo el Senyor que em salva. / «Ha donat grans victòries al seu rei, / ha mostrat l'amor que té al seu Ungit.» R.

#### ▶ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (1Te 1,5c-10)

Germans, ja sabeu el que fèiem per vosaltres mentre érem a la vostra ciutat. També vosaltres heu imitat el nostre exemple i el del Senyor, acollint la paraula de Déu enmig de moltes adversitats, plens del goig de l'Esperit Sant. Així heu estat un model per a tots els creients de Macedònia i d'Acaia, perquè, des de la vostra ciutat, s'ha estès el ressò de la paraula del Senyor. I no solament a Macedònia i a Acaia, pertot arreu parlen de la vostra conversió de manera que no ens cal afegir-hi res: ells mateixos contenen com va ser la nostra arribada entre vosaltres i com abandonàreu els ídols i us convertíreu a Déu per adorar només el Déu viu i veritable i esperar del cel Jesús, el seu Fill, que ell ressuscità d'entre els morts i que ens salvarà de la pena en el judici que ha de venir.

#### ▶ Lectura de l'Evangelio segons sant Mateu (Mt 22,34-40)

En aquell temps, quan els fariseus s'assabentaren que Jesús havia fet callar els fariseus, es tornaren a reunir, i un d'ells, mestre de la Llei, per provar-lo, li va fer aquesta pregunta: «Mestre, quin és el manament més gran de la Llei?» Jesús li contestà: «Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament. Aquest és el manament més gran i el primer de tots. El segon és molt semblant: Estima els altres com a tu mateix. Tots els manaments escrits en els llibres de la Llei i dels Profetes venen d'aquests dos.»

#### ▶ Lectura del libro del Éxodo (Éx 22,20-26)

Esto dice el Señor: «No maltratarás ni oprimirás al emigrante, pues emigrantes fuisteis vosotros en la tierra de Egipto. No explotarás a viudas ni a huérfanos. Si los explotas y gritan a mí, yo escucharé su clamor, se encenderá mi ira y os mataré a espada; vuestras mujeres quedarán viudas y vuestros hijos huérfanos. Si prestas dinero a alguien de mi pueblo, a un pobre que habita contigo, no serás con él un usurero cargándole intereses. Si tomas en prenda el manto de tu prójimo, se lo devolverás antes de ponerse el sol, porque no tiene otro vestido para cubrir su cuerpo, ¿y dónde, si no, se va a acostar? Si grita a mí, yo lo escucharé, porque yo soy compasivo.»

#### ▶ Salmo responsorial (17)

R. *Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza.*

Yo te amo, Señor; tú eres mi fortaleza; / Señor, mi roca, mi alcázar, mi libertador. R.

Dios mío, peña mía, refugio mío, / escudo mío, mi fuerza salvadora, mi baluarte. / Invoco al Señor de mi alabanza. / Y quedo libre de mis enemigos. R.

Viva el Señor, bendita sea mi Roca, / sea ensalzado mi Dios y Salvador: / Tú diste gran victoria a tu rey, / tuviste misericordia de tu ungido. R.

#### ▶ Lectura de la primera carta del apóstol san Pablo a los Tesalonicenses (1Tes 1,5c-10)

Hermanos: Sabéis cómo nos comportamos entre vosotros para vuestro bien. Y vosotros seguisteis nuestro ejemplo y el del Señor, acogiendo la Palabra en medio de una gran tribulación, con la alegría del Espíritu Santo. Así llegasteis a ser un modelo para todos los creyentes de Macedonia y de Acaya. No sólo ha resonado la palabra del Señor en Macedonia y en Acaya desde vuestra comunidad, sino que además vuestra fe en Dios se ha difundido por doquier, de modo que nosotros no teníamos necesidad de explicar nada, ya que ellos mismos os convertisteis a Dios, abandonando los ídolos, para servir al Dios vivo y verdadero, y vivir aguardando la vuelta de su Hijo Jesús desde el cielo, a quien ha resucitado de entre los muertos y que nos libra del castigo futuro.

#### ▶ Lectura del santo Evangelio según san Mateo (22,34-40)

En aquel tiempo, los fariseos, al oír que Jesús había hecho callar a los saduceos, se reunieron en un lugar y uno de ellos, un doctor de la ley, le preguntó para ponerlo a prueba: «Maestro, ¿cuál es el mandamiento principal de la Ley?». Él le dijo: «Amarás al Señor tu Dios con todo tu corazón, con toda tu alma, con toda tu mente». Este mandamiento es el principal y primero. El segundo es semejante a él: «Amarás a tu prójimo como a ti mismo». En estos dos mandamientos se sostienen toda la Ley y los Profetas».